

Vasárnap délután a Vérmező körül. Ott sétál a környékbeli falvak egész fiatalsága. Tizenöt és huszonöt év között nemigen lehet mostanában leány a faluban, mind Pestre jött szolgálni ős felé. A széles gesztenyefasorban annyi a bokorugrós sokszoknya még rékli, annyi a koszorúba tűzött haj meg a cifra üvegyöngy a nyakon, hogy húsz falu leányának is kitelnék belőle.

Most egyik leány kikotor egy kétfillérest szoknyája zsebéből, s rááll az újonnan felállított utcai személymérlegre. Kacagnak, viháncolnak. Egymás után, sorba mindegyik előkaparász egy-egy kétfillérest. Akinek nincs, annak adnak, és sorba mind megméretkezik. Hogy az egyiken csak három szoknya libeg, a másikon pedig hat is, az nem számít. Ezen a vasárnap délután vagy tíz falu leányzója megméretkezett a Vérmezőnél. Ez is az önismeret bizonyos foka. Nem tudják, hogy mi lakozik bennük, hogy mi a vágyuk, mi a jövődjük, mi a sorsuk, de legalább tudják, hogy hány kilót nyomnak ...

-i.

1934. szeptember 15., szombat, 6. old.

Pesti utca

Mostanában megszoktuk a különös idegeneket a pesti utcán, de az a búrkalapos, sivatagi ruhába öltözött, barna arcú férfi, akit utóbb láttunk néhányszor, mégis feltűnt. Dúsgazdag gumiültetvényesnek vagy ausztráliai bennszülöttek kormánybiztosának véltük. Egy őzlábú, karcsú, titokzatos nővel járkált, legtöbbször gyalogosan. Szerettük volna tudni, milyen nyelven beszél. Utána lopóztunk és füleltünk. Egyszer csak megállt az utcasarkon, s az ott sétáló jegykezelőnek legnagyobb ámulatunkra hamisítatlanul tiszta magyarsággal ezt mondta:

– Adjon, kérem, két kisszakasz-érmét.

•

Öreg házaspár szállt fel a zsúfolt társaskocsira. Sokáig vártak, s elfogyott a türelmük. Ők is tülekszenek a többivel. Ebédidő van – így szokták meg –, szeretnének pontosan odahaza lenni. Ámde a társaskocsi sebesen rohan, kanyarog, s nekik csak künn, a feljárónál jutott hely. Az öreg hölgyet valahogy betessékelték, de az öregúr úgy imbolyog, rázódik az akaszkodón, mint a fára akasztott ruhadarab. A felesége aggodalmasan szól ki neki:

– Gyere be, kérlek, mert még leesel.

– Látod, hogy nincs hely – dörmögi az öregúr.

– Akkor inkább szálljunk le – nyugtalankodik a néni. – Nem bírom nézni.

Még leesel.

Az első megállónál leszállnak. Öregek már, s ezt őszintén be is vallják egymásnak. Nem nekik való ez a zsúfolt ördögsekér. Inkább lekésnek az ebédről. Karon fogják egymást, s szépen lassan, baktatva indulnak hazafelé, három-négy kilométeres sebességgel, ahogy ez már az ő korukhoz illik.

•

Világoskékre festett, mély bölcső fölé kedves arcú, fehér fátylas gyermekgondozónő hajol. Milyen szép, milyen festői ez az kép. Mintha tiszta, ápoltság, üde családi otthon levegőjét hozták volna ki az utcára. Néhány perce ezzel a levegővel lett tele az egész Andrassy út.

•

Az Erzsébet-hidat javítják. Kék zubbonyos munkások fúrnak, kalapálnak, gépeket tologatnak naphosszat. Kisfiúk iskolából jövet ragyogó szemmel, büvölten állanak meg előttük. Alig akarnak odább menni. A gépek költészetet dalol itt a hídon, s ezt a dalt ők, a gépek korszakának gyermekei, hiánytalanul értik. Mi pedig, akik egy másik korszakból jöttünk át, lassacskán megérezzük, mennyi szépség van a vasporos, kék zubbonyos munkásban, s a dübörgő gépekben.

-i.

1934. szeptember 27., csütörtök, 7. old.